

Hoe kan ik tijdens een proces (strafrechtelijke procedure) van een dader schadeloosstelling of andere vormen van genoegdoening vorderen, en tot wie moet ik die vordering richten?

Eerst moet u naar de politie of het openbaar ministerie gaan. Zij zijn verplicht vorderingen tot schadevergoeding van een benadeelde partij te onderzoeken. Als u tijdens het proces niet door een wettelijke vertegenwoordiger wordt bijgestaan, zal de openbare aanklager u gewoonlijk helpen om bij de strafzaak een vordering tegen de dader in te stellen.

Op welk punt in de strafrechtelijke procedure moet ik mijn vordering indienen?

Dat moet bij voorkeur al tijdens het politieonderzoek gebeuren zodat de vordering kan worden onderzocht en bewijs kan worden verzameld. U kunt uw vordering echter nog indienen tot de start van de hoofdprocedure in de strafzaak.

Wat kan ik in die vordering vragen en hoe moet ik dat formuleren (een totaalbedrag opgeven en/of de afzonderlijke schadeposten, gederfde winst en rente specificeren)?

Het Zweedse recht inzake onrechtmatige daad is gebaseerd op herstel – een benadeelde partij moet voor zover mogelijk in dezelfde financiële situatie worden gebracht als wanneer hij of zij geen schade of letsel zou hebben opgelopen. Dit betekent dat schadevergoeding kan worden geëist voor alle financiële verliezen die het gevolg zijn van de schade of het letsel in kwestie. Als benadeelde partij bent u echter wel verplicht de schade waar mogelijk te beperken.

Schadevergoeding kan worden toegekend voor:

persoonlijk letsel, inclusief kosten voor gezondheidszorg enz., gederfde inkomsten, lichamelijk en geestelijk lijden van tijdelijke aard (pijn en lijden), blijvende misvorming (verminking) en blijvende handicaps (invaliditeit);

schending van de persoonlijke integriteit, waarbij het misdrijf tegen uw persoon, vrijheid, rust of eer is gericht, en de schending een ernstig karakter heeft;

materiële schade, bijvoorbeeld gestolen of beschadigde goederen;

puur financiële schade, dat wil zeggen als gevolg van bijvoorbeeld fraude of verduistering.

U moet de vordering volledig beschrijven (in de bijbehorende rubrieken) en er vervolgens een samenvatting van geven. U hebt recht op rente vanaf de datum waarop het misdrijf werd gepleegd of vanaf de (latere) datum waarop de schade is ontstaan. Wilt u deze rente ontvangen, dan moet u daartoe een vordering instellen bij de rechter, die daarover vervolgens uitspraak zal doen.

Bestaat er een specifiek formulier voor dergelijke vorderingen?

De politie en het openbaar ministerie hebben specifieke formulieren voor schadevorderingen die u kunt gebruiken.

Welk bewijs moet ik overleggen ter ondersteuning van mijn vordering?

Een deel van het bewijs wordt gewoonlijk tijdens het politieonderzoek verzameld en de openbare aanklager kan dit vervolgens gebruiken om de vordering te onderbouwen. Zulk bewijs heeft bijvoorbeeld betrekking op de omstandigheden van het misdrijf en de schade die door het misdrijf is veroorzaakt.

Uzelf moet ook bewijs overleggen, bijvoorbeeld van uitgaven (kwitanties), gederfde inkomsten (bewijs van het letsel of ziekteverlof en het inkomstenverlies), materiële schade (documenten waaruit de waarde van vernietigde eigendommen blijkt of de reparatiekosten voor of waardevermindering van beschadigde goederen).

In geval van schade als gevolg van schending van de persoonlijke integriteit hoeft u geen speciaal bewijs te overleggen. Deze schade wordt vergoed op basis van de beoordeling van het misdrijf.

Zijn er aan mijn vordering gerechtskosten of andere kosten verbonden?

Nee, u hoeft niets te betalen wanneer u uw vordering bij een strafzaak indient.

Kan ik rechtsbijstand krijgen voor en/of gedurende de procedure? Kan ik rechtsbijstand krijgen wanneer ik niet woon in het land waar de procedure plaatsvindt?

Als civiele eiser of benadeelde partij komt u in aanmerking voor rechtsbijstand tijdens de strafprocedure. Dat geldt bijvoorbeeld wanneer er sprake is van een ernstig geweldsmisdrijf, seksueel misdrijf, huiselijk geweld of andere gevallen waarin bijstand beslist nodig is. Wilt u rechtsbijstand ontvangen, dan kunt u dat aan de politie of het openbaar ministerie meedelen. Vervolgens sturen zij uw verzoek door naar de rechter, die zal bepalen of u een advocaat krijgt toegewezen. Uw advocaat kan u tijdens het proces hulp en ondersteuning bieden, en zal ook de vordering tot schadevergoeding voorbereiden en instellen. De toegewezen advocaat wordt door de staat betaald.

Wanneer kan de strafrechter mijn vordering tegen de dader afwijzen of weigeren er uitspraak over te doen?

Het komt maar heel zelden voor dat de rechter een schadevordering bij een strafzaak afwijst, al is dat formeel gezien mogelijk.

Soms behandelt de rechter de strafzaak en de schadevordering apart. Dat kan gebeuren als de vordering tot schadevergoeding ingewikkeld is of niet naar behoren is voorbereid, waardoor de behandeling van de strafzaak vertraging oploopt. In dit geval doet de rechter eerst uitspraak in de strafzaak, voordat hij de schadevordering onderzoekt. De openbare aanklager kan u dan niet langer helpen de schadevordering in te stellen. Meestal is het voor de benadeelde partij beter wanneer de schadevordering goed wordt voorbereid zodat deze tijdens de strafzaak kan worden behandeld.

Kan ik hoger beroep of een ander rechtsmiddel instellen tegen een dergelijke beslissing?

De rechter moet u altijd informeren over de mogelijkheid van hoger beroep. Hij legt daarbij uit aan welke voorwaarden moet worden voldaan om hoger beroep te kunnen instellen.

Voor een uitkering van uw verzekering is het gewoonlijk niet nodig dat de schadevordering in de rechtbank is behandeld. U kunt de schade of het letsel dus altijd bij uw verzekeringsmaatschappij melden.

Het volgende is van toepassing op vergoeding van schade die het gevolg is van een misdrijf. Als een dader in staat is schadevergoeding te betalen, moet eerst een vordering tegen hem of haar worden ingesteld. Kan de dader dat niet en bestaat er voor u geen andere mogelijkheid om compensatie te krijgen voor de schade die u hebt opgelopen? Dan komt u wellicht toch in aanmerking voor een vergoeding van de staat, zelfs als u geen schadevordering tegen de dader hebt ingesteld.

Als de rechter mij schadeloosstelling heeft toegekend, hoe kan ik er dan zeker van zijn dat de beslissing tegen de dader ten uitvoer wordt gelegd en op welke hulp kan ik daarvoor een beroep doen?

Wanneer de uitspraak van de rechter definitief is geworden, stuurt hij deze naar de Zweedse incassoautoriteit (*Kronofogden*). Vervolgens zal deze autoriteit u vragen of u hulp wenst om uw vordering te innen. Zo ja, dan zal de autoriteit het vermogen van de dader onderzoeken. Als hij of zij in staat is te betalen, wordt de vordering voldaan. Als de dader echter niet kan betalen, krijgt u dat van een incassoambtenaar te horen. Wordt uw schade of letsel niet door uw verzekering vergoed, dan hebt u recht op schadeloosstelling door de staat.

Laatste update: 09/11/2020

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken lidstaten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. De Europese Commissie aanvaardt geen verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid met betrekking tot informatie of gegevens in dit document. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.